استفتائات جدید (خرداد ماه) ـ 8 /خرداد/ 1402

حکم تجسس در امور خصوصی دیگران

سؤال 1: تجسس در حریم خصوصی دیگران چه حکمی دارد؟ آیا در این قبیل موارد، فرقی بین فضای حقیقی و مجازی وجود دارد؟

جواب: تجسس در امور شخصی و خصوصی دیگران چه در فضای حقیقی و چه در فضای مجازی جایز نیست.

تردید در قصد اقامت ده روز

سؤال 2: کسی که قصد دارد در محلی، ده روز اقامت کند ولی از قصد خود بر می گردد یا دچار تردید می شود ؛ نسبت به نماز و روزه چه وظیفه ای دارد؟

جواب: اگر پیش از خواندن نماز چهار رکعتی ادائی، از قصدش منصرف شده یا مردد شود، باید نماز را شکسته بخواند و اگر روزه بوده است، در صورتی که بعد از اذان ظهر باشد روزۀ آن روز صحیح است، وگرنه صحیح نیست، اگر بعد از خواندن نماز چهار رکعتی منصرف شود، باید تا زمانی که در محل حضور دارد، نماز را کامل بخواند و روزه بگیرد.

چگونگی محقق شدن قصدِ اقامت ده روز

سؤال 3: مراد از روز در اقامت ده روز چیست؟ برای محقق شدن قصد ده روز، آیا همین که از طلوع خورشیدِ روز اول تا غروب خورشیدِ روز دهم بمانیم، کافی است یا باید تا روز یازدهم اقامت داشته باشیم؟

جواب: مراد از روز، فاصلۀ بین طلوع و غروب خورشید است ؛ اگر کسی بین طلوع و غروب خورشید وارد محل اقامت شود، باید قصد کند که ده شبانه روز (240 ساعت) در آنجا بماند اما اگر در فاصلۀ غروب تا طلوع خورشید وارد محل شود، باید قصد کند که تا غروب روز دهم در آنجا اقامت داشته باشد.

افطار روزه به تصور ضرر

سؤال 4: در ابتدای تکلیف به توصیه پدر و مادرم و با تصور این که بنیه ضعیفی دارم و روزه برایم ضرر دارد، روزه ها را افطار کردم و تا ماه رمضان سال بعد هم قضا نکردم، آیا علاوه بر قضا کفاره هم بر عهده من می باشد؟

جواب: اگر مطمئن بودید یا حداقل می ترسیدید که روزه برای شما ضرر داشته باشد، کفارۀ عمد واجب نیست ولی باید قضای روزه ها را بگیرید و برای هر روز، کفارۀ تأخیر بپردازید (به ازای هر روز ۷۵۰ گرم گندم، آرد، نان، برنج یا سایر موادّ غذایی به فقیر بدهید).

شستشوی دهان برای روزه دار

سؤال 5: آیا گرداندن آب در دهان با اطمینان به اینکه آب فرو نمی رود، روزه را باطل می کند؟ اگر بی اختیار آب وارد حلق شود، روزه چه حکمی دارد؟

جواب: روزه را باطل نمی کند ولی اگر بی اختیار فرو رود، بنا بر احتیاط باید قضای آن روز را بگیرد ؛ مگر این که در حال وضو برای نماز واجب، مضمضه کند که در این صورت روزه، صحیح است و قضا ندارد.

روزه گرفتن با وجود منع پزشک

سؤال 6: اگر پزشکی به جهت بیماری از گرفتن روزه منع کند، روزه گرفتن چه حکمی دارد؟

جواب: اگر از گفتۀ پزشک امین، یقین یا اطمینان حاصل کند یا بترسد که روزه برایش ضرر داشته باشد، روزه واجب نیست، بلکه در مواردی حرام است.

استمرار نیت روزه

سؤال 7: اگر شخصی روزۀ واجب را نیت کند و سپس از نیت خود برگردد و بگوید روزه نمی گیرم، حکم روزه او چیست؟

جواب: در روزۀ واجب معین ؛ مانند روزۀ ماه رمضان، واجب است نیت از طلوع فجر تا مغرب، استمرار داشته باشد ؛ بنابراین اگر بین روز از نیت روزه برگردد و قصد ادامۀ روزه نداشته باشد، روزه‌اش باطل می‌شود و قصد دوباره برای ادامۀ روزه فایده ای ندارد ؛ البته تا اذان مغرب باید از

مبطلات روزه خودداری کند. ولی اگر بین روز مردد شود که روزه را ادامه دهد یا نه و یا تصمیم بگیرد یکی از مبطلات روزه را انجام دهد ولی آن را انجام ندهد، بنابر احتیاط واجب باید روزه را تمام کند و بعداً قضای آن را بگیرد.

ترک روزه به دلیل بیماری

سؤال 8: هنگام روزه گرفتن به دلیل افت قند خون در طول روز دچار سردرد میگرنی می شوم و ادامه روزه برایم مقدور نیست ؛ آیا لازم است که روزه بگیرم تا زمانی که سردرد ها رخ دهد و بعد ادامه ندهم و یا از ابتدای روز می توانم روزه نگیرم؟

جواب: اگر بدانید یا احتمال عقلایی بدهید که روزه موجب بیماری یا تشدید یا افزایش طول آن می شود، روزه واجب نیست و از ابتدای روز می توانید روزه نگیرید ولی در صورتی که تا ماه رمضان بعد بتوانید باید قضای آن را بگیرید.

خلال دندان برای روزه

سؤال 9: آیا روزی که قصد داریم روزه بگیریم باید قبل از اذان صبح دندانها را خلال کنیم؟

جواب: اگر بدانید که در صورت خلال نکردن یا مسواک نزدن یا مانند آن، در هنگام روزه غذای بین دندانها از گلو فرو می رود، باید برای رفع غذای بین دندانها اقدام کنید و اگر کاری نکنید و در بین روز غذا فرو رود، روزه باطل می شود.

رعایت مصلحت وقف

سؤال10: مسجد، تعدادی مغازه را اجاره داده و بعضی از مستأجران که چند سال است از مغازه استفاده می‌کنند، اجاره چند سال را نداده اند و می‌گویند توان پرداخت اجاره متعارف را ندارند و درخواست تخفیف کرده‌اند ؛ آیا ما به عنوان هیئت امناء مسجد می‌توانیم اجاره را ببخشیم یا تخفیف دهیم؟

جواب: متولی شرعی موقوفه باید بر اساس مصلحت موقوفه عمل کند از این رو نمی‌تواند مستأجر را از پرداخت اجاره، معاف کند یا با وجود مستأجری که توان و آمادگی پرداخت اجاره متعارف را دارد، به شخص دیگری با تخفیف، اجاره بدهد.

زمان کنار گذاشتن فطریه

سؤال 11: زمان کنار گذاشتن فطریه و پرداخت آن، چه موقع است؟

جواب: از غروب شب عید فطر می تواند فطریه را بپردازد یا کنار بگذارد و بنابر احتیاط واجب، مکلف باید فطریه را پیش از نماز عید بپردازد، ولی اگر نماز عید نمی خواند، می تواند دادن فطریه را تا ظهر به تأخیر بیندازد و در صورتی که آن را از مال خود جدا کرده و کنار گذاشته، تأخیر در پرداخت چنانچه برای غرض عقلایی باشد و سهل انگاری محسوب نشود، اشکال ندارد و اگر کنار نگذاشته باشد نیز بنا بر احتیاط واجب ساقط نمی شود و باید با قصد قربت و بدون نیت ادا و قضا، فطریه را بپردازد.

مقدار و مبلغ فطریه

سؤال 12: مقدار فطریه برای هر نفر چه مقدار است و چه چیزی باید به عنوان فطریه پرداخت شود؟

جواب: مکلف باید برای خودش و کسانی که نان خور او هستند، هر نفری یک صاع (تقریباً سه کیلو) گندم یا جو یا خرما یا کشمش یا برنج یا ذرت و مانند این ها به مستحق بدهد و اگر پول یکی از این ها را هم بدهد کافی است.

ضمنا مبلغ زکات فطره امسال (۱۴۰۲) به قیمت گندم برای هر نفر، «شصت هزار تومان» اعلام شده است.

زکات فطرهٔ میهمان

سؤال 13: آیا پرداخت فطریه مهمان به عهده میزبان است؟

جواب: فطریهٔ میهمان یک شبه، به عهده میزبان نیست ؛ در وجوب فطریه میهمانی که پیش از غروب آفتاب بر میزبان وارد می شود، شرط است که جزء افراد نانخور و تحت عنوان عائلهٔ میزبان محسوب شود، مانند خدمتکار یا بعض افراد فامیل که هر از چند گاه چند روزی در منزل شخص بسر می برند.

زمان ادای فدیه بیمار

سؤال 14: فرد بیماری که نمی تواند روزه بگیرد و بیماری وی مزمن و ادامه‌دار است و از صحت و سلامتی خود در آینده کاملا مأیوس است،

آیا می‌تواند پس از ماه مبارک، کفاره سی روزه خود را پرداخت نماید یا باید تا آمدن ماه رمضان آینده صبر نماید؟

جواب: باید تا آمدن ماه مبارک رمضان آینده صبر کند.

قوت غالب در فطریه

سؤال 15: کسی که در طول سال، بیشتر برنج استفاده می کند تا نان، آیا باید سه کیلو برنج یا مبلغ آن را برای فطریه بدهد؟

جواب: فطریه اگر از گندم، جو، خرما، برنج و مانند اینها یا پول هر کدام داده شود، کفایت می کند و منحصر به قوت غالب شخص نیست.